

Tunézia

ismeretlen szépségei

ÍRTA: JOÓ ANDRÁS | FÉNYKÉPEZTE: BUZÁS BALÁZS (www.balazsbuzas.com)

TEVÉN INNEN, SZERVEZETT UTAKON TÚL

Sokan nem is gondolják, hogy némely kedvelt nyaralóhelyként elkönyvelt úti cél milyen kiváló és egyedi lehetőségekkel kecsegtet. Nem kell hozzá sok pénz, sem komoly fizikai erőfeszítés, sőt hosszú repülőutakon sem kell szenvedni, vagy az éves szabadság felét egyben kivenni – az élmény mégis egyedi és különleges. Körülnéztünk, mi történik, ha kihasználjuk az előszezon árakat, és egy kicsit letérünk a szokványos szervezett utakról. Ezért egy kora tavaszi napon a chartergéppel érkezett csoportunkat otthagyva a tunéziai Sousse városában vonatra szálltunk a szemerkélő esőben, és elindultunk délre. Olyan délre, ameddig csak visz a sín, majd pedig a helyi busszal és terepjáróval még délebbre.

Tunézia afrikai, egyben arab ország, e két ismérv pedig bőven elég ahhoz, hogy az ember rémképeket lásson a vonat szó hallatán. És aztán meglepődik: Tunéziában ugyanis a vasúti közlekedés kényelmes és pontos. Három osztálya van: az átlag tunéziai másodosztályon utazik, az átlag feletti az elsőn, aki pedig átlag feletti és még több pénze van, az a komfortnak nevezett még elsőbb osztályon. Talán nem okozunk nagy meglepetést, ha elmondjuk, hogy a vonatnak az eleje is éppen annyira pontos, mint a vége, elméletileg a másodosztály sem késik sokkal többet az elsőnél, ámde a kényelem... Mert a vasúton rend van, a peronon nincs császkálás, a vágányokhoz csak akkor lehet kimenni, ha befut a vonat. Akkor azonban megin-

dul a roham. Az átlag tunéziai a többi átlag tunéziai sarkát taposva, fejenként tíz átlag tunéziainak megfelelő csomaggal – normál bőrönd, abnormál bőrönd spárgával összekötve, normál papírdoboz, normál papírdoboz spárgával összekötve, meg is ragasztócsíkozva, ámde így is szanaszét szakadva plusz opcionális szatyrok és sporttáskák – tolong, hogy a másodosztályra felférjen. Az első osztályon (a jegy mintegy 25 százalékkal drágább) már csak a nagyon csúcsforgalmas járatokon nem lehet ülőhelyet kapni, a komfort osztály pedig maga a paradicsom: mindig van hely, az ára pedig csak egy-két dinárral több az első osztályénál. Így mi egy kicsit szégyenkezve lemondunk a helyiekkel a

„Tavasza van még errefelé is, a téli esőzések beindították a növényzetet, hogy néhány hét, hónap múlva a szárazság újra szinte holdbéli sziklás, köves, homokos tájjá alakítsa vissza a vidéket. De most még teljes erőből tombol a természet, a mélyebb völgyek nedvesebb talaján a jókora területeket egybefüggő aranysárga virágtenger borítja...”

másodosztályon való közvetlen vegyülésről, és kényelmesen elhelyezkedünk a szerény első osztályra szóló jegyünkkel a legfelsőbb komfort osztály dönthető, kényelmes, karfás, plüsshuzatos ülésén, nem vettük észre ugyanis a két osztály közötti különbséget, sem a feliratot. De szerencsére gyorsan helyreáll a vásárolt jegyek és a ténylegesen elfoglalt ülések összhangja, mivel a mélykék öltönyös, fehér inges kalauz azon nyomban ki is rúg minket a „komfortból”, így a jó négyórás utat ezek után az első osztály szinte teljesen ugyanolyan dönthető, kényelmes, karfás, plüsshuzatos ülésén töltjük. Az első jelentősebb állomást, El Jemet korábbi útjainkon már felkerestük, így csak a vonatablakból nézzük a szinte az állomás mellett magasodó hatalmas amfiteátrumot, majd újra a meglehetősen egyhangú, sík vidéket bámuljuk: olajfaültetvények, kunyhók, a vasút vagy az utak mellett sөөvényszerűen végighúzódo tenyérnyi levelű kaktuszok. A masiniszta néhány percenként han-

gos dudaszóval jelez az integető gyerekeknek, a kétkerekű szamaras kordét hajtó földműveseknek, a házak melletti padokon üldögélő öregeknek vagy a sínek mellett birkákat terelgető melankolikus pásztoroknak. A vonatkozás többi része sem mondható megfeszített izgalomnak: valamivel dél után érjük el Gabest, ahonnan már csak busszal tudunk továbbmenni. Tunéziában a buszközlekedést kétfajta módon oldják meg: vannak menetrend szerint közlekedő távolsági (nagy)buszok és vannak a nem menetrend szerint közlekedő (kis)buszok. A nagybuszok viszonylag ritkán járnak, a kisbuszok, vagyis iránytaxik – amelyeket itt a franciából átvett szóval louage-nak hívnak – akkor indulnak el, ha megtelnek. Átsétálunk a buszállomásra, és mivel velünk éppen megtelik a kisbusz, néhány perc múlva már araszolgatunk is tovább dél felé, mai végcélunk, az innen 130 kilométerre lévő Tataouine kisváros felé.

Balra: Algéria határához közel magányos sziklaként magasodik a Jogurtha-asztala
Fent: A Jogurtha táblahegy kiválóan védhető menedékül szolgált az idegen betolakodók támadásai ellen

Fent: Tunéziában lépten-nyomon a Római Birodalom emlékeibe botlunk, a Dougga amfiteátrumot viszont csak kevesen keresik fel
Jobbra: A Feija Nemzeti Park kopár szikláin a vadőrök leshelye áll

Az errefelé egyre gyakoribb rendőri igazoltatások miatt – minket sosem, csak a helyieket – kissé szaggatottan haladunk, így kora délutánra érkezünk Tataouine-ba, a ksár vidék központjába. Tataouine-ban többnyire csak átutazó a dzsipes idegenforgalom, néhány igencsak lepukkant motel-lel (hölgyeknek nem javasolt), talán két többcsillagos és egy közép kategóriás szállodája van, úgyhogy ez utóbbit választva nem vagyunk erős alkupozációban az árakat illetően. A szálló ugyan kong az ürességtől, de ez már nem mondható el a bárjáról, amely kinézetre inkább egy itthoni falusi kocsmára emlékeztet azzal a különbséggel, hogy nálunk kora délután – néhány példaértékű kivételtől eltekintve – még általában nem egységesen pocsolyarészeg az ott időző vendégsereg. Márpedig itt igen. Mint kiderült, a városban csak itt, ebben a hotelben lehet alkoholt kapni, és muzulmán ország ide vagy oda, ezzel bizony élnek is a helyiek. Mivel nem szokásunk meghátrálni még oly feszített helyzetekben sem, mi is betérünk, hogy a Tunéziában

leggyakoribb, három decinél kisebb kiszerelésű helyi üveges vagy dobozos sörrel öblítsünk valamit az út porából – ilyen soványka kiszerelésű butéliákból bizony szőszölős dolog tisztességgel lerészegedni, de a helyi nem író-nem olvasó találkozó résztvevői láthatólag nem sajnálják rá az időt. A félhomályos helyiségben időző helybeliek részéről igen élénk és barátságos fogadtatásban részesülünk. Miután kemény kézfogásokkal valamennyiünkkel megpecsételjük a barátságot, az egyetlen angolul tudó – a helyi tanár – a származásunk felől érdeklődik. Mint Tunéziában általában, Magyarország itt is igen jól csengő név, amit a közönség helyeslő mormogásából azonnal le is szűrünk, ám alkalmi tolmácsunk erre külön rá is erősít azzal, hogy szereti a magyarokat, és örül, hogy azok vagyunk, nem pedig amerikaiak. Mert ha azok lennénk – emeli fel intőn az ujját, és tesz vele egy lendületes mozdulatot –, akkor bizony íígy vágná el a torkunkat. Lám, ilyen jók a helyi sörök, még egy pedagógusnál sem maradnak hatás nélkül.

„A szálló ugyan kong az ürességtől, de ez már nem mondható el a bárjáról, amely kinézetre inkább egy itthoni falusi kocsmára emlékeztet azzal a különbséggel, hogy nálunk kora délután – néhány példaértékű kivételtől eltekintve – még általában nem egységesen pocsolyarészeg az ott időző vendégsereg. Márpedig itt igen.”

Tataouine-ban elméletileg kevés a látnivaló, ha az ember a látnivalók alatt csak valami egyedi és szép természeti vagy építészeti valamit ért, de ha egy igazi, nem turisztás, nem tengerparti tunéziai kisváros napi életét akarja látni, ennél jobbat sem kívánhat. Így minden különösebb cél nélkül jó néhány órát kódorgunk, kerülgetjük a sötét, egy-szobányi műhelyek elé kivágott rozsdás alkatrész és kopott autógumi halmait, a leomlott falak tégláin üldögélő, maguk előtt néhány összekötött lábú csirkét, vagy a földre terített ponyváról zöldséget, gyümölcsöt áruló burnuszos öregeket, és szembenézünk a hentesbolt nyitott kirakatába

kitett levágott tevéfejjel... És ha már étel, ebéd-ként, vacsoraként egy-egy kis luknyi kifőzdében a helyi napszámosokkal szorongva bekapunk valami jó csípős csicseriborsós egytálételt, kuszkuszt (a kuszkusz helyi alapeleddel, párolt búzadara, több százféleképpen lehet elkészíteni), briket (olajban kisütött, főtt hagymától kezdve burgonyán át hallal vagy darált hússal vagy bármivel töltött leveles tészta), mindent jól megízesítve a harisszával (bitang erős fűszerkeverék). Másnap reggel nyolc óra tájban már be is fut a sofőr, hogy körbevigyen minket a mintegy 30 kilométeres körzetben található ksárokhöz. A sofőr

„Os nisit prat incipsu msandigna ad eum auguera estrud ent irillut eugue dolutat numsandre digna commodo exer aliquip ecte dolore vel in eugue venis eum euisci bla conse consequamet lorpera eseguat. Re dunt enibh essendit la ate”

idősebb, szélcserezett, karakteres eredeti arc, nála eredetibb és idősebb talán csak a felismerhetetlen gyártmányú dzsipje lehet: lekerekített formái különlegesen leginkább a valamikori Szovjetunió katonai GAZ-jára emlékeztetnek, a műszerfalon határozott francia beütésekkel – természetesen egyetlen műszer sem működött, jelenlétük pusztán esztétikai értelemben volt meghatározó. Szerencsére az öreg nem nyomja erősen, és a terep sem nagyon engedi a száguldozást. Kizörgünk a városból, és egy darabig aszfaltos, később pedig földes utakon körbejárjuk a gofrákat, kszárokat.

Dél-Tunézia sziklás hegyoldalain a mai napig láthatóak azok a barlangtelepülések, amelyek keletkezését a 11. századra teszik. A berberek

ezeket a barlangokat az idők folyamán lakásokká bővítették, falakkal udvarokat kerítettek el, és így alakult ki egy-egy kis település. A lakások fölül, a sziklák csúcsaira pedig gipszből, agyagból, sziklából, kövekből erődítményt, helyi néven kszárt építettek, és e védhető helyen kialakított dongaboltozatos alagútszerű fülkékben, a gofrákban őrizték, raktározták a falu értékeit, terményeit, a gabonát, a magvakat, a datolyát, az olívaolajat és megymást. A gofrák gyakran többemeletesek: az emeletekre kezdetleges lépcsőkön, vagy a falból kinyúló fagerendákba kapaszkodva, többnyire csak némi ügyességgel, egyensúlyozva lehet feljutni. Bár manapság a kszárok többsége már eléggé romos állapotban van, így is nagyon

látványosan adják vissza a régmúlt, kemény idők hangulatát. Tataouine környékén számos ilyen szellemfalu és kszár látható, több hegycsúcson, hegygerincen állnak egymagukban vagy nagyobb csoportokban ezek a látványos építészeti emlékek, a legszebbek Chenini, Guermissa, Douiret néven ismertek. Már több kszárt is bejártunk, amikor a félsivatagos sztyeppén, egy földúton zötykölődve valahonnan egy rendőrautó kerül elő, és a szokásos ellenőrzéshez félreállítja kocsinkat. Minket most is levegőnek néznek, a sofőrünkkel folytatott hosszas eszmecsere után pedig a rendőrautót követve folytatjuk utunkat, de nem ám a soron következő kszárig, hanem vissza a városba, a rendőrségre. Ott pedig sofőrünket azonnalmód le

is tartóztatják. Hogy mi a gond, a jogosítvány, a papírok, vagy csak hogy külföldieket engedély nélkül szállít, nem tudni. Amikor a rendőrség udvarán mi is kiszállunk, hogy most aztán mi a helyzet, hozzánk továbbra egy szót sem szólva egy rendőrtiszt rámordul a sofőrrre, hogy „hotel!”, mire a megszeppent férfi visszazsallít minket a szállásunkig, majd visszafordul, mert egy letartóztatás, az kérem letartóztatás.

Leplezetlen meglepetéssel fordulunk a recepciósához, aki hirtelen elfelejti, hogy a sofőrt ő ajánlotta nekünk, ám közli, hogy fizetnünk nem kell, és hát nincs is kinek, így búcsút veszünk, hogy minél hamarabb elérjük következő úti célunkat, a matmatai barlanglakásokat. Míg a kszárokhöz

Balra: Sidi Bou Said éles ellentéte a közeli fővárosnak
Fent: Tunisz óvárosát a mediterrán és az iszlám építészet színes egyvelege jellemzi

Balra: Afrika legnagyobb amfiteátruma, az El Jem

tartozó barlanglakások a hegyoldalba vájták, Matmata falu mellett találhatók Tunézia még ismertebb barlanglakásai, ámde ezek lent, a földben. Mivel Matmata közelebb esik a keleti parti üdülőhelyekhez, ezeket a barlanglakásokat nagyon sok turista keresi fel. Sokuknak nem is a barlangok, hanem az jelenti a különleges élményt, hogy itt forgatták a Csillagok háborúja egyes epizódjait, és a filmesek itt hagyták a beépített díszleteket: jó-jó, ha az ember láthat egy évszázados lakóhelyet, de az mind semmi ahhoz képest, ha lefényképez-tetheti magát egy Csillagok háborúja-díszlet előtt!

Tataouine-ből a szokásos louage-zsal száguldunk Matmata felé, ahová kora délután meg is érkezünk. Szállásunk már messziről látszik: bár a dimbesdombos vidéken nincs kiemelkedő épület, a sok parkoló turistabusz kiváló iránytűként funkcionál. A recepciósfiú mosolyogva nézi, ahogy a turisták egymás sarkát taposva tolakodnak fényképezkedni, majd átvezet minket egy Privát felirattal jelzett részhez, ahol választhatunk magunknak egy barlangot, vagyis inkább egy üreget a rendelkezésre álló 10-12 darabból. Rajtunk kívül csak egy olasz pár tölti itt az éjszakát, meg is egyezünk velük, hogy másnap egy közösen bérelt dzsippel megyünk még délebbre le, egészen a Szaharába, a Ksar Ghilane oázisba. Kényelmesen elsörögzetünk az étkezőnek kinevezett publikus lukban. A körülöttünk hangyaként rohangáló szervezett turisták elképedve nézik a nyugalmunkat: mi az, hogy nekünk nem megy a buszunk? De nem ám.

Délután fél négyre az utolsó csoportos utazó is elpárolgott, mi pedig kibújunk a felszínre, hogy megnézzük, hogy is fest ez a környék igazából. Felsétálunk a vidék szemlátomást legmagasabb dombjára – a szintkülönbség talán 100 méter –, körülöttünk mindenfelé a látóhatáron egymás mögé tornyosuló hegyvonulatok, előttük kisebb magaslatok, gyér növényzetű hegyek, közöttük inkább zöldebb, virágosabb völgyek. Tavasz van még errefelé is, a téli esőzések beindították a növényzetet, hogy néhány hét, hónap múlva a szárazság újra szinte holdbeli sziklás, köves, homokos tájjá alakítsa vissza a vidéket. De most még teljes erőből tombol a természet, a mélyebb völgyek nedvesebb talaján a jókora területeket egybefüggő aranyárga virágtenger borítja, halványpiros vagy

Fent: A muszlim világra jellemző mosolygós arcok Tunéziából sem hiányoznak

Képek szemben: Hagyományos barlanglakások és Luke Skywalker otthona

sárga tölcsérszerű virágaikkal díszlegnek az embermagasságú kaktuszok, és apró lila virágokkal vesznek részt ebben a kavalkádban a néhány centi magas kórószerű növények is. A térdig, combközépig érő fűtengerben egy-egy ló, teve vagy számár bóklászik.

A felszínen egy kis falu elszórt épületekkel, a barlanglakások ellenben nem látszanak. Ez nem is csoda, hiszen ez az egyik céljuk. A matmatai barlanglakások nemcsak a téli hideg és a nyári forróság ellen nyújtanak védelmet, de észrevehetetlenségük miatt az ellenség megtévesztésére is kiválóan alkalmasak. Alaphelyzetben egy 5–15 méter szélességű és hasonló mélységű kör alakú, kútszerű lukat vájtak, és ennek a veremnek az oldalából, mint egy udvarról indultak befelé a földbe alagútszerűen a barlanglakások.

Egészen sötétedésig maradunk kint, a keskeny ösvény a telihold fényénél fehéren világít, a több száz éves falmaradványok és a pálmafák sziluettje még feketébb az égboltnál, nem mindennapi látvány. Hogy ezek a barlangok nemcsak turistaipari célt szolgálnak, abból is látható, hogy sokban csirkék lézengenek, juhok, szamarak és a környékbeli házak jószágai álldogálnak. Hotellé előlépett barlanglakásunk személyzete a csillagháborús udvaron állítja fel azt a két asztalt, amelyre majd a vacsorát szolgálják fel nekünk és leendő útítársainknak. Bátran kijelenthetjük, hogy a barlangszobáknak nem kenyerre a hivalkodó cicoma: a félköríves bol-

tozatú, frissen meszelt helyiség három ágyból áll (lényegében földből, agyagból megépített pódiumra van rátéve a matrac), ezekkel nagyjából tele is van a miniszoba, az ágyak előtt a földes padlón egy rongyos szőnyeg árválkodik, a cuccaink elhelyezésére pedig falba vájt üregek szolgálnak. Lefekvésre csak később kerül sor: kiülünk a „kertbe”, a barlang előtt lévő kis padkára, nézzük az égboltot – honnan szedik vajon ezek a tunéziaiak ezt a töméntelen csillagot? A hold a környező pálmák árnyait felnagyítva vetíti a falakra, sárgás-misztikus fénye elvarázsolt, földöntúli világ hangulatát idézi, odafent a fák hajladozásából következően ugyancsak járhat a szél, de itt lent épphogy csak mozdul, és teljes a csend. Több száz évvel ezelőtt a berber földműves ugyanezt a fantasztikus látványt láthatta. Semmi sem változott.

Másnap napos, meleg idő fogad minket, de még nincs forróság – mit meg nem adnának ezért a tengerparton hagyott didergő útítársaink! A jó állapotban lévő Toyota terepjárót egy idős berber sofőr vezet szép nyugodtan, van időnk szemlélődni. A berberek Észak-Afrika igazi őslakói, az arabok csak a 7. század környékén érkeztek erre a területre. Kemény népség volt, csatáztak a rómaiakkal, sőt az arabokkal is, akikkel mára eléggé összeolvadtak. Identitásukra ellenben most is büszkéek, szokásaik, viseletük az idős nők tetovált arca még ma is elűt a hagyományos arabtól. Feltűnő például a körgallérszerű, csuklyás, vastag

„A felszínen egy kis falu elszórt épületekkel, a barlanglakások ellenben nem látszanak. Ez nem is csoda, hiszen ez az egyik céljuk. A barlanglakások nemcsak a téli hideg és a nyári forróság ellen nyújtanak védelmet, de észrevehetetlenségük miatt az ellenség megtévesztésére is kiválóan alkalmasak.”

Fent: A hegyvidéki oázisok Tunézia fő látványosságai közé tartoznak

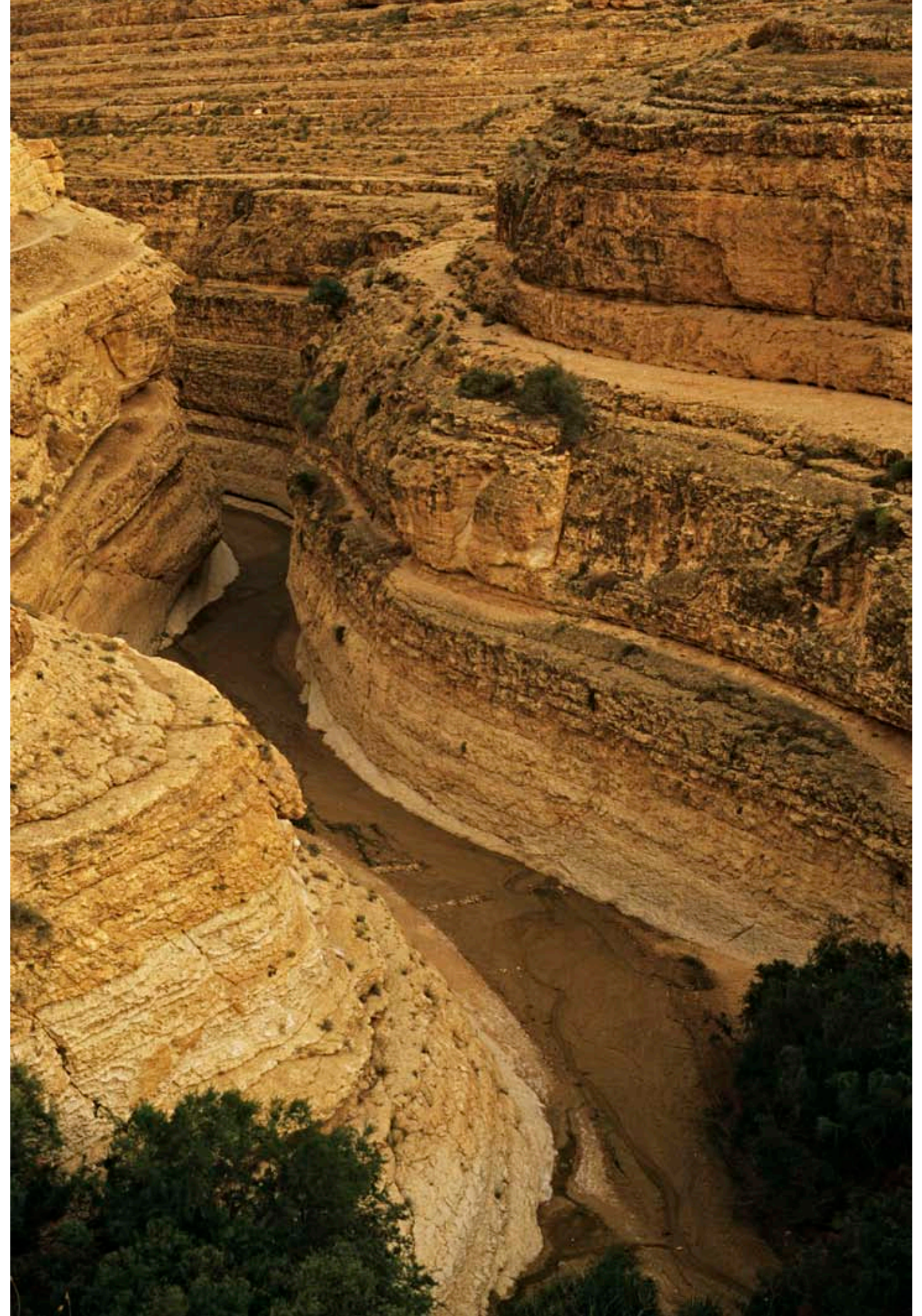
Szemben: A sivatagi hegyvidék szűk kanyonjait a víz és a szél együttes ereje formázza

szövésű gyapjúköpenyük, amely nemcsak a kolduló szerzetesek ruhájára, de még inkább Obi-Wan Kenobira emlékeztet, a Csillagok háborúja sok ihletet merített innen.

A mostani környék még a tegnapinál is nagyobb élmény, és ismétlen Tunézia sokszínűségét mutatja: alig teszünk meg néhány tíz kilométert, a vidék máris teljesen megváltozik. A dombos-hegyes Dahra-hegység alapvetően sziklás, de a nedvesebb téli időszak miatt a közeli sivatag-

hoz képest még viszonylag sűrűn bokrokkal, alig néhány centisre megnövő növényzettel borított. Útközben a hegyeket, dombocskákat kerülgetve vagy rájuk felkapaszkodva egy-egy magasabb pontról messze ellát az ember. Érdeemes megállni és kiszállni, mert kifejezetten grandiózus látvány a reggeli párába burkolózó, a látóhatárig elnyúló félsivatagos, hegyes-völgyes vidék.

Délebbre egyre inkább elmaradnak a hegyek, és végeláthatatlan sztyeppés, kősvatagos vidék

Fent: Mos Eisley egyetlen örét még a filmesek hagyták itt, hogy elriassza a Star Wars relikviák gyűjtőit

Képek szemben:
Tüskésfarkú gyík;
Kedves beduin;
Aszott tevéfej;
A Csillagközi űrkikötő,
Mos Eisley díszletei

vezeti be a Keleti-Erg (jelentése: homoksivatag) homokdombjait. A keskeny, kanyargós földút mellett szabadon kószáló tevecsapatok legelésznek a gyér növényzetből, összepányvázott lábú, legelni kicsapott szamarak állnak melankolikusan, majd itt-ott sötét folt szakítja meg az egyformán vöröses-sárgás tájat, a félnomád berberék jókora sátrai. A sztyeppés részt végleg elhagyva rátérünk a líbiai határ felé, egyenesen a délre vezető útra. A vidéken bármikor előfordulhat vihar, ilyenkor a környező finom szemcsés homok nemcsak a látótávolságot csökkenti le fényes nappal akár néhány tíz méterre, hanem az utat is belepi homokkal. Hogy ez mit jelent, abból most csak ízelítőt kapunk, amikor szinte vakon behajtottunk a szél által felkapott 20–50 méter széles homokfalba, a sofőr a váltóhoz kap, visszaváltás, padlógáz, a kocsi csúszkálva, de az irányt nagyjából tartva átvág a falon, hogy aztán

a túloldalán kijutva újra ragyogó napsütésben, tiszta úton folytassuk utazásunkat. Ettől kezdve jobbról-balról homok és tevéfücsomók. Bő fél óra múlva aszfaltnak már nyoma sincs, sőt már útnak is csak alig, a homoksivatag dűnéi között pedig feltűnik egy (pálma)facsoport, a Ksar Ghilane oázis. Az oázis körül fallal körülvett néhány házas település, alacsony lakóházak a szokásos stílusban, piszkosfehér fal, kis ajtó, semmi ablak. Előttük a szeméttel, hulladékkal, eldobált nejlonzacskókkal bőven ellátott homokban egy betonoszlop, rajta egy csap, körülötte 10-20 literes marmonkannák és néhány berber asszony a szokásos viseletben: bő, földig érő, piros kockás ruha, félretaposott papucs, a fejükön gyapjúból készült fejkendő, csuklójukon jó néhány karkötő. Akármerre is nézünk, homoksivatag. Ahogy az útikönyv mondja: itt álmaink végtelen homokdűnéi valósággá válnak.

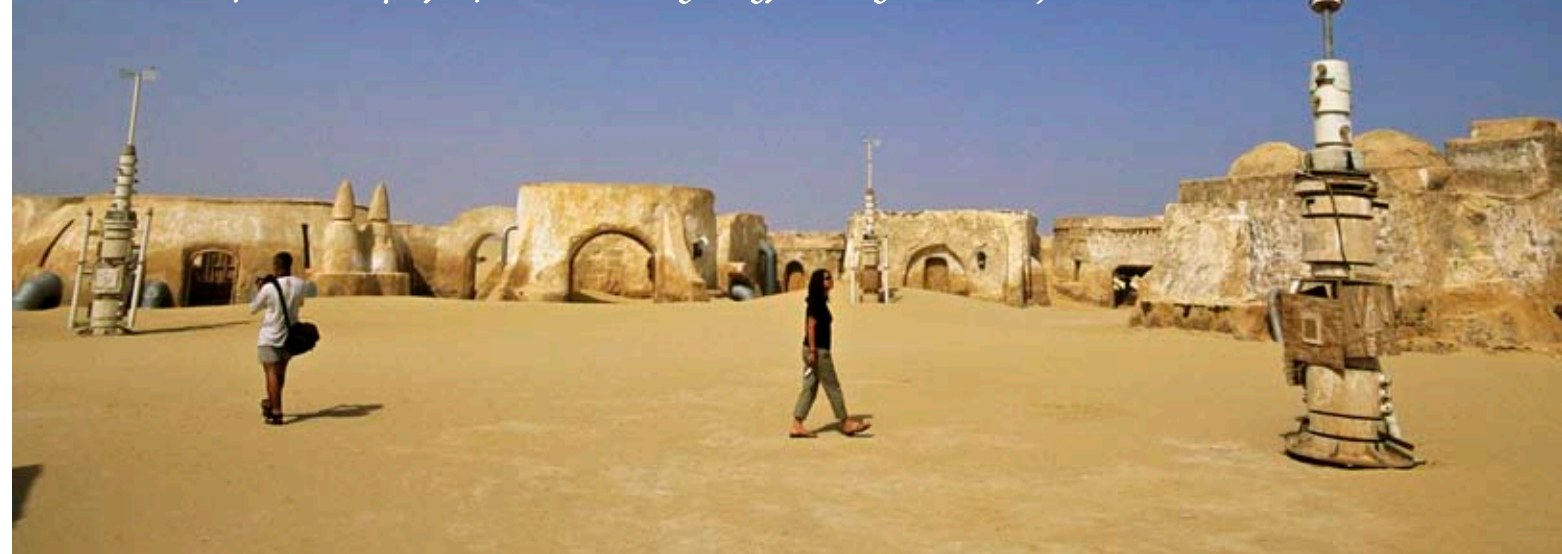
Bár az idevezető úton szinte semmi forgalom nem volt, az oázisban szép számmal van turista: több kempingnek nevezett sátoregyüttes is várja az ideérkezőket. A helyi dizájnnak megfelelő berber sátrak nagysága és berendezése komfort-fokozattól függően változik az egyszerű, alig embermagasságú, nádból készült, ajtó nélküli luktól a szőnyegekkel borított fejedelmi kivitelű változatig – mondanom sem kell talán, hogy minket nem ez utóbbiban helyeztek el. A tűző napon álló konyhóban napközben eszméletlenül meleg van ugyan a ráterített fekete nejlonfólia alatt (elsősorban a homokviharok és nem az eső ellen véd), de a hely teljesen felkészült turisták fogadására, és egy kis medence is van, valamint náddal fedett, szellős teraszokon szolgálják fel az ebédet és a fakultatív italokat. Ez utóbbinál nem

élnék vissza monopolhelyzetükkel, és nem fog vastagabban a ceruzájuk, mint eddig bárhol. És ez bizony nagyon szép szokás.

Bár a nap most már tényleg hétágra süt, a gyors étkezés után sapkánkat a fejünkbe húzzuk, vastagon beburkoljuk magunkat 24-es faktorú napkrémmel, és indulunk szétnézni. Szinte minden egyes lépésnél van valami érdekes látnivaló a homokdűnék formáinak megunhatatlanságán túl a homokban remek nyomokat hagyó skarabeus-bogáron (prózaibb nevén: galacsinhajtó), a délutáni tevegélésre várakozó állatokon, a fák hűvöseben pihengető birkanyájon át egészen egy olasz motoros társaság érkezéséig, akik nem sokat vacakoltak, hanem ledobálva magukról ruháikat élvezettel merültek bele az oázis tamariszkuszfákkal árnyékol, alig tízméteres tavacsájába, ahol eddig csak

„Mivel Matmata közelebb esik a keleti parti üdülőhelyekhez, ezeket a barlanglakásokat nagyon sok turista keresi fel. Sokuknak nem is a barlangok, hanem az jelenti a különleges élményt, hogy itt forgatták a Csillagok háborúja egyes epizódjait, és a filmesek itt hagyták a beépített díszleteket: jó-jó, ha az ember láthat egy évszázados lakóhelyet, de az mind semmi ahhoz képest, ha lefényképeztetheti magát egy Csillagok háborúja-díszlet előtt!”

Fent: A hatalmas Chott el-Jerid sós tavat átszelő út mentén sólepárlók, a fotózás kedvéért emelt szobor és egy megfeneklett csónak idéz világvége hangulatot

néhány tevetrágya libegett magányosan a feltörő hévíz forrástól ide-oda sodortatva. A késő délutáni programunk a Matmatában kialakult árban szintén benne lévő kétórás tevelég. Célpontunk a néhány kilométerre a homoksivatagban lévő kszár, az oázis névadója. Őszintén szólva korábban sem tartoztam a tevelég mániaús rabjai közé, de ez a mostani túra egyértelműen bebetonozott a „nem, nem, soha!” harcvonalra: szerintem a teve kényelmetlen, lassú és unalmas. Amikor pedig nem lassú, akkor arról jobb nem is beszélni.”

egyértelműen bebetonozott a „nem, nem, soha!” harcvonalra: szerintem a teve kényelmetlen, lassú és unalmas. Amikor pedig nem lassú, akkor arról jobb nem is beszélni. Az útikönyvek szerint Ksar Ghilane a körülötte lévő elképesztő homokdűnek miatt Tunézia legszebb sivatagi tájképe. De képtelenség úgy gyönyörködni a tájban, vagy netán fényképeket csinálni, hogy közben ezeken

a valóban elképesztő, 2-4 méter magas, meredek falú homokdűnéken a teve fel-le kapaszkodik. Így hamarosan a gyalogos változat mellett döntöttem, és így kóboroltam egymagam mindaddig, amíg az oázis csak egy távoli foltként mutatta a hazavezető irányt. Jó két órát, egészen sötétedésig kanyarogtam a dombok között, amelyek sokszor a fejem fölé magasodtak, megfigyelve a lemenő nap által egyre mélyebb narancs-vörös lenyűgöző színekre festett homokot, a dűnek egyre kontrasztosabb, hosszabb árnyakat vető árnyékait. De sajnos hiába lestem valami élőlényre: néhány bogáron kívül semmi sem akadt az utamba. Pedig elméletileg élnek itt sivatagi varánuszok, kígyók – köztük szarvasvipera – és skorpiók is, de ezek az oázis közeléből már biztos elmenekültek, mivel erre felé a helyiek egyik jó pénzért kínált szuvenírje a kígyóbőr, illetve a műanyag gyantába öntött skorpió. Az állatok pedig vagy értenek a szép szóból, vagy kipusztulnak.

Napnyugtával a hőmérséklet drámaian esni kezd, nem úgy a hangulat a kemping éttermében, ahová befut most már a teljes létszám: egy francia csoport és egy tuniszi fiatalokból álló társaság. Előbbieknél whiskysüvegek, utóbbiaknál dobok kerülnek elő, így éjjel kettőig megy a tánc a helyi zenére, ki így, ki úgy, mindenki a maga módján. A szeánsz végén a tunéziaiak elpakolják a dobokat, mi pedig a hirtelen támadt csendben nézgetjük még egy darabig a pálmák levelein áttűnő teliholdat, hallgatjuk a szél játékát a fák között, a madarak már rég elcsitultak, egy kutya ugatása hallatszott valahonnan nagyon a távolból... Ismét egy remek hely, egy különlegesség, egyedülálló élmény, és milyen egyszerűen elérhető! Lefekvés előtt még eltűnődünk a zuhanyozóban strázsáló jó 10 centi hosszú, szőrös lábú, nagy potrohú pókon, majd szúnyogriasztóval alaposan befűjjük magunkat éjszakára. Ne rajtunk keresse a szúnyogot a pók.

A következő reggelen a napfelkelte élvezetes, ámde komoly akaraterőt igénylő látványával indul, majd sofőrünk gázt ad, és meg sem áll a gabesi vasútállomásig, ahonnan már ismerős a telep visszafelé. Útközben szinte észrevétlenül kezd beborulni az ég, és mire megérkezünk Sousse-ba, már szemerkél is az eső – ahogy ez erre felé és zakkabra többé-kevésbé mindennap előfordult. Hát nem volt érdemes inkább a sivatagban bókászni?

A Vista új szolgáltatása

Kendőzetlen valóságot szállodákról!

A Vista elindított egy olyan igen hasznos és ingyenes szolgáltatást, amelynek révén ügyfeleink utazásaik tervezésekor a szóba jöhető szállodákról üzleti érdekeinktől nem befolyásolt, a vendégek saját tapasztalatait feltáró információhoz juthatnak. Irodánk bármelyikében a személyesen tájékozódó, leendő egyéni utasoknak a kiadványainkban szereplő csaknem valamennyi hotelről azonnal, egyéb szálláshelyekről pedig 48 órán belül független forrásokra épülő, garantáltan hasznos értékelést adunk.

Akár az alábbi szállodákról is kérhet értékelést. Próbálja ki!

Tunézia, Djerba

Hotel Vincci Alcantara Thalassa *****

ALL INCLUSIVE 8 nap/7 éj **140 900 Ft/főtől**

A szálloda szolgáltatásai:

- fedett- és nyitott medence gyermekmedencével · tenispálya, asztaltenisz
- pétanque · ijáaszt · röplabda · futball · fitnesz · aerobik · törökfürdő · szauna
- masszázs · izsappakolás · éttermek · bárók · minibazár · diszkó

Tunézia, Sousse, Port El Kantaoui

Hotel Mercure Diar El Andalous *****

FÉLPANZIÓ 8 nap/7 éj **91 900 Ft/főtől**

ALL INCLUSIVE 8 nap/7 éj **112 900 Ft/főtől**

FÉLPANZIÓ 12 nap/11 éj **116 900 Ft/főtől**

ALL INCLUSIVE 12 nap/11 éj **149 900 Ft/főtől**

A szálloda szolgáltatásai:

- fedett- és nyitott medence gyermekmedencével · minigolf · pétanque
- tenispálya · bowling · röplabda · étterem · bárók · diszkó · játéktér

Tunézia, Yasmine – Hammamet

Hotel Vincci Lella Baya *****

FÉLPANZIÓ 8 nap/7 éj **103 900 Ft/főtől**

FÉLPANZIÓ 12 nap/11 éj **137 900 Ft/főtől**

A szálloda szolgáltatásai:

- fedett- és nyitott medence gyermekmedencével · fitnesz terem · tenispálya
- szauna · hammam · masszázs · miniklub (4–12 éves korig) · animációs programok
- üzletek · éttermek · bár · szépségközpont

Indulási időpontok 2008. május 6.-tól folyamatosan. Az árak tartalmazzák a repülőjegyet, a transzfereket, a szállást a választott ellátással és a magyar nyelvű idegvezetést. Az árak nem tartalmazzák az illetéket (25 000 Ft/fő), a BBP biztosítást (430 Ft/nap) és az 1,2 %-os útlemondási biztosítást. A részletekről és a pontos árakról érdeklődjön irodáinkban és keresse katalógusainkat!

VISTA Utazási Irodák Kft.

Eng.sz.: B-0727/93

Budapest, Andrásy út 1. (+36 1) 429 99 99

Arena Plaza (+36 1) 323 15 45 · Westend, (+36 1) 814 60 50

MOM Park, (+36 1) 201 45 46 · Mammut II., (+36 1) 315 11 05

STA Travel – Vista, (+36 1) 299 04 04 · Győr, (+36 96) 529 615

Székesfehérvár, (+36 22) 503 500 · Pécs, (+36 72) 518 770

Miskolc, (+36 46) 508 029 · Szeged, (+36 62) 548 480

